

דף הבית < אודות המכללה < פרסומי המכללה < כתב העת "בתנועה" < כרך ה' חוב' 2
(נוב', 1999) <

תואר ראשון תואר שני הכשרת אקדמאים מכינות רפואה משלימה הסמכה **בספורט תיירות ופנאי אתגרי תעודה והשתלמויות**

הזיקה בין היהדות, הציונות ובין תרבות הגוף – מבט היסטורי

המאמר עוסק ביחס היהודים לתרבות הגוף במהלך ההיסטוריה, תוך ניתוח זיקתה של היהדות בכלל והציונות בפרט כלפי תרבות זו. העימות המשמעותי הראשון בין היהדות המסורתית לבין תרבות הגוף חל בתקופה ההלינסטית. התנהגותה של האצולה ה"מתיוונת" נתפשה כאיום פנימי המערער את עולמה של היהדות המסורתית. תרבות הגוף, שהייתה מרכיב מרכזי ב"התייוונת" הייתה סמל לאיום זה. העימות נסתיים אמנם בניצחונה של היהדות המסורתית, אך מתקופה זו ואילך יהיה יחסה של היהדות כלפי תרבות הגוף פול יוצא ממידת האיום של תרבות זו על היהדות. במאות הבאות עד לעת החדשה חשה היהדות חזרה דיה ולא היה בתרבות הגוף כל איום על עולמה הפנימי. המקורות היהודיים לא ביטאו עוינות כלפי העיסוק בפעילות גופנית והרמב"ם אף התייחס להיבטיה הבריאותיים והפילוסופיים. במאה ה-18 חל שינוי גדול ביחס לתרבות הגוף שהייתה מביטויי ההשכלה היהודית. העיסוק של היהודים בחינוך הגופני ובספורט סלל את הדרך להקמתן של אגודות ספורט לאומיות. אגודות אלה נוסדו גם בהשפעת אגודות ההתעמלות הכלליות וכתגובה לאנטישמיות שפשטה בהן. הקמתה של התנועה הציונות הייתה גורם מרכזי בתהליך זה, שכן הציונות ביקשה לטפח את האתוס של "יהדות השרירים" כחלק מהשינוי הרצוי בתדמיתו של היהודי. היהדות המסורתית הגיבה בשני אופנים: היהדות החרדית חשה עצמה מאוימת שוב וראתה את תרבות הגוף כביטוי של ההשכלה שבה היא לחמה. לעומת זאת, הציונות הדתית ראתה את התרבות הגופנית כחלק מתהליך התחייה הלאומית של עם ישראל ושל גאולת ישראל.